

кардинала [1, с. 351]. Війна християнського короля Франції і католицького короля Іспанії є негативною подією для його свідомості. Не слід, однак, забувати про те, що на момент 30-40-х рр. XVII століття роботи Макіавеллі були вже добрі відомі в Європі. Більш того, згідно однією з точок зору, на робочому столі Рішельє одночасно перебували Требник і «Державець» Макіавеллі. Опинившись перед необхідністю оперувати бінарною категорією «мир–війна», кардинал розглядає її зміст у взаємозв'язку, в той же час, вважаючи мир як такий більш значущим благом для суспільства, ніж війну. Це відображає августинівську традицію мислення. Цей складний висновок можна зробити на основі аналізу змісту «Політичного заповіту», цей висновок вступає в протиріччя з думкою сучасників Рішельє і з традицією, породженою критикою епохи Просвітництва XVIII століття історичної спадщини першого міністра Людовіка XIII. Вивчення співвідношення між категоріями «миру» і «війни» в політичній філософії та мисленні Рішельє заслуговує подальшого вивчення, особливо в контексті відповіді на питання про ступінь його «відповідальності» за тривалість, масштаб і форми участі Франції в Тридцятилітній війні 1618-1648 рр. Адже ця війна справила величезний вплив на подальший розвиток Європи, надавши в майбутньому блискучим представникам епохи Просвітництва вагомі аргументи для критики змісту функцій суспільства, держави і людини.

Список використаної літератури:

1. Hildesheimer F. Richelieu. – Paris, Flammarion. – 2004. – 586 p.
2. Кардинал-герцог де Ришельє Арман-Жан дю Плесси. Политическое завещание, или принципы управления государством. – М.: Ладомир. – 2008. – 487 с.

Ключові слова: Франція, кардинал Рішельє, «Політичний заповіт», держава, політична філософія, мир, війна, Тридцятирічна війна.

Ключевые слова: Франция, кардинал Ришелье, «Политическое завещание», политическая философия, мир, война, Тридцатилетняя война.

Key words: France, Cardinal Richelieu, «Political Testament», political philosophy, peace, war, Thirty Years War.

СОЛЯНИК СВІТЛАНА ФЕДОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін
Київського інституту інтелектуальної власності та права,
кандидат філософських наук*

ТУРИСТИЧНЕ ПРАВО ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ

В другій половині XX ст. з розвитком масового туризму сформувалася нова особлива галузь – туристичне право. До сих пір триває дискусія

наскільки вона самостійна, проте відбувається формування концепції, яка дозволяє уявити туристичне право як певну систему правових норм. Предметом досліджень стають *правознавчі* аспекти наукового осмислення туризму, які потребують ґрунтовного осмислення та професійного вирішення, здатним забезпечити гідну відповідь викликам, проблемам та загрозам розвитку галузі.

В умовах, коли туризм перетворився на один з могутніх засобів економічного розвитку світу, зовнішньоторговельні операції в системі туризму стали специфічним видом діяльності з надання туристичних послуг, виробництва товарів туристичного попиту, коли туристичні послуги, у якості «невидимого експорту», стали суттєво впливати на політичні, економічні і культурні зв'язки між державами, виникло широке коло суто юридичних питань, які потребують ґрунтовного осмислення та професійного вирішення. Серед інших слід назвати проблеми узгодження обмежень на вивіз валюти, спрощення прикордонних формальностей, класифікації готелів та інших місць розміщення, удосконалення та уніфікації правил, що регулюють міжнародний туризм та узгоджують його з місцевими законами та ін. Чимало юридичних питань виникає у системі національного ринку надання туристичних послуг, у тому числі потребують вирішення прогалани і суперечності між діючими правовими актами Цивільного кодексу України та Закону України про туризм, мають бути узгоджені питання цивільно-правової відповідальності між турагентами і туроператорами. Навіть саме поняття «послуга» як об'єкт цивільних прав потребує єдиного підходу [6].

Все це зумовило необхідність всебічного дослідження проблем, пов'язаних з цивільно-правовими аспектами надання послуг у сфері туризму і відповідно появу туристичного права, як системи правових норм, що регулюють суспільні відносини у сфері туризму. Саме у цьому контексті туристичне право стало важливим аспектом туризмологічного знання. Туризмологів цікавлять джерела туристичного права на міжнародному та національному рівнях. Потребують широкомасштабного туризмологічного аналізу ряд важливих міжнародних документів, у тому числі:

- Резолюція конференції ООН з міжнародного туризму і подорожей (Італія, Рим, 1963), яка стала першим документом в історії світового туризму, де останній було визначено як одну з основних сфер діяльності людини, що заслуговує на схвалення і заохочення. Римська конференція звернула увагу на необхідність урядів у сфері туризму запобігати будь-яким наклепам або дискримінації, які ґрунтуються на релігійних, расових чи політичних міркуваннях;

- Манільська Декларація зі світового туризму (Філіппіни, 1980), де було порушено питання щодо впливу туризму на збереження історичних пам'яток, інтернаціоналізації туристичних зв'язків. На конференції було прийнято «Мирне звернення», яке урочисто закликала всі нації та уряди «підтримувати мир, припинити процес озброєння і сприяти взаєморозумінню між народами», важлива роль у цьому процесі відводилась туризму [3];

- Хартія туризму і Кодекс туриста, ухвалені VI сесією Генеральної Асамблеї ЮНВТО (Болгарія, 1985), де широкомасштабно було висвітлено роль туризму у забезпеченні мирного співіснування і прогресу людства [10];

- Гаазька декларація з питань туризму, прийнята Міжпарламентською конференцією з питань туризму (Нідерланди, 1989), де було сформульовано 10 основних принципів розвитку туризму та подані відповідні рекомендації щодо їх реалізації, закріплено положення, що стосувались безпеки та захисту туристів, дотримання державами правил в'їзного та виїзного туризму [1];

- Глобальний етичний кодекс туризму, прийнятий XIII сесією Генеральної Асамблеї ЮНВТО (Чилі, 1999), у якому визначено основні правила і принципи діяльності для туристичних організацій, туроператорів та туристичних агентств, а також самих мандрівників. Кодекс покликаний максимально посилити користь від розвитку туризму для населення, звести до мінімуму його негативні впливи на довкілля і культурну спадщину. Статті Кодексу регламентують поведінку всіх учасників міжнародного туристичного обміну, зокрема заходи по захисту і безпеці туристів таїхнього майна. Цей універсальний документ закріпив положення про те, що туризм повинен бути сферою, яка використовує та сприяє збагаченню культурної спадщини людства, є вигідною для приймаючих країн та співдружностей, а також чинником стійкого розвитку. У Кодексі знайшли відображення питання свободи туристичних подорожей, цьому має сприяти спрощення візових, санітарних та митних формальностей [2];

- Сеульська декларація «Світ і туризм» (Корея, 2001), що містить «практичні рекомендації щодо ролі туризму у сприянні миру в усьому світі»;

- Дорожня карта, прийнята XVIII сесією Генеральної Асамблеї ЮНВТО (Казахстан, 2009), яка стала збіркою стратегічних рекомендацій щодо відновлення туризму після глобальної фінансової кризи; в документі було підкреслено роль туризму у розвитку світової економіки та сприяння створенню «зеленої економіки»;

- Біла книга, прийнята XIX сесією Генеральної Асамблеї ЮНВТО (Корея, 2011), зорієнтована на реформування ЮНВТО з метою підвищення значущості даної організації [5].

Проблемами, які потребують правового врегулювання у національній туристичній сфері, є такі:

- уніфікація великої кількості нормативних актів, які регламентують порядок реєстрації суб'єктів туристичного підприємництва, особливо відомчих;

- узгодження нормативних актів у сфері туризму з положеннями Конституції України, законами України та світовими стандартами та ін.

Необхідно докорінно змінити ставлення держави до туристичної сфери, визнати туризм пріоритетною сферою, яка здатна долати складні економічні та соціальні проблеми. Першим кроком у цьому напрямку має стати кодифікація нормативних актів у сфері туризму, об'єднання їхв єдиний документ, який міститиме норми різних галузей

права, визначатиме мету, завдання туризму, його види, порядок діяльності туристичного підприємництва, державне регулювання туристичної сфери, статус туриста, зміст договірних відносин між споживачем турпродукту та підприємцем, який пропонує цей товар, відповідальність учасників туристичної діяльності за порушення законодавства щодо збереження культурних цінностей та екологічної безпеки. Такий нормативний акт допоможе уникнути нестабільності у діяльності туристичних підприємств, їх криміналізації, тінізації тощо.

Послідовне удосконалення системи управління у сфері туризму можливо забезпечити шляхом формування нормативно-правового урегулювання, дотримання вимог законодавства і впровадження санкцій за його порушення; розширення договірно-правової бази зовнішніх відносин, укладення міжнародних угод міжурядового та міжвідомчого характеру про співробітництво у сфері туризму; створення, підготовки та реалізації юридично професійних проектів та угод у сфері надання послуг туристам, захисту їх прав і законних інтересів.

При цьому слід зауважити, що лише комплексний підхід дасть можливість змінити ситуацію у правовому забезпеченні туристичної діяльності, а це буде можливо за умови чіткого усвідомлення всіма учасниками туристичного процесу внутрішньої природи туризму, особливостей сучасного етапу його розвитку.

Список використаної літератури:

1. Гагская декларация по туризму. Гаага, 14 апреля 1989 г. // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: зб. норм. правових актів / за заг. ред. В. К. Федорченка; Київ. ун-т туризму, економіки і права. – К.: Юрінком Інтер, 2002.
2. Глобальный этический кодекс туризма (Сантьяго, Чили, 1999) // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. – К., 2002.
3. Манильская декларация по мировому туризму : принята Всемирной конференцией по туризму, проходящей в Маниле (Филиппины) с 27 сентября по 10 октября 1980 года // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: зб. норм. правових актів / за заг. ред. проф. В. К. Федорченка ; Київ. ун-т туризму, економіки і права. – К.: Юрінком Інтер, 2002.
4. Монреальская декларация «К гуманному и социальному видению туризма» // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні : зб. норм.правових актів / за заг. ред. В. К. Федорченка; Київ. ун-т туризму, економіки і права. – К.: Юрінком Інтер, 2002.
5. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: Збірник нормативно-правових актів / Під заг. ред. проф. В.К. Федорченка. – Київ. ун-т туризму, економіки і права. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 640 с.
6. Туризмолігія: концептуальні засади теорії туризму: монографія. – К.: Академія, 2013. – 368 с.
7. Філософські нариси туризму: Наук.-навч. вид. /За ред. докт. філос. наук, проф., чл.-кор. НАН України Пазенка В.С. – К., 2005. – 328 с.
8. Хартия туризма: одобрена в 1985 году на VI сессии Генеральной Ассамблеи Всемирной туристской организации // Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: зб. норм. правових актів / за заг. ред. В. К. Федорченка; Київ. ун-т туризму, економіки і права. – К.: Юрінком Інтер, 2002.

тичної діяльності в Україні: зб. норм. правових актів. – К.: Юрінком Інтер, 2002.

Ключові слова: туризм, туристична сфера, туристичне право, законодавство, нормативна база, туристичний продукт, туристичний агент, туроператор.

Ключевые слова: туризм, туристическая сфера, туристическое право, законодательство, нормативная база, туристический продукт, туристический агент, туроператор.

Key words: tourism, tourism industry, tourism law, legislation, regulatory framework, tourism product, travel agent, tour operator.

ТОКАР ЛЮДМИЛА ВІКТОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри філософії*

АНТИАНДРОГЕННА ТЕРАПІЯ – ЛІУЗІЯ НЕНАСИЛЛЯ

Антиандрогенна терапія є медичним заходом, за допомогою якого проводиться лікування ряду захворювань. В цьому ракурсі вона позитивно оцінюється, адже, подекуди надає єдину можливість для збереження життя, та здоров'я людини і сприймається як благо. І зовсім інше етичне забарвлення отримує антиандрогенна терапія, коли розглядається в якості кримінального покарання чи «добровільного» заходу медичного характеру щодо осіб, які скоїли злочин. Дану терапію в якості медикаментозного методу впливу на злочинців (педофілів) почали застосовувати як більш гуманну заміну фізичній кастрації, але по суті, змінювався лише метод досягнення мети, отже в юридичній практиці було прийнято за основу термін «хімічна кастрація». За більш ніж 50 років застосування на практиці даного методу, довкола нього розгорталися активні дискусії щодо допустимості використання його з точки зору етики. Неоднозначне становище фахівців: лікаря та судді в реалізації даного методу породжує етичний конфлікт. Вже занадто розмита межа між лікуванням і покаранням, і занадто високі ризики зміцнення акценту професійного боргу лікаря з інтересів пацієнта на інтереси суспільної безпеки, поєднуючи з відчуттям символічної відплати. З метою зняття напруги довкола самого терміну «хімічна кастрація» деякими науковцями запропоновано застосовувати менш заангажовані в негативному сенсі терміни «лікування антиандрогенної депривації» [1], та «антиандрогенна терапія», яку часто використовують ЗМІ для створення більш лояльного відношення суспільства до хімічної кастрації як методу впливу на злочинців. Ці терміни, не набули широкого вжитку в науковому обігу, але сама постановка питання є показовою: метод «вирішити» проблему по суті, загорнувши «пігулку в привабливу обгортку», щоб було «легше» прийняти гірку правду. Якщо подивитися на темпи визнання різними країнами хімічної кастрації на законодавчому рівні в якості покарання, то можна побачити, що вони припадають на період стрімкого зростання кількості таких правопору-